

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 327/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tasa-arvon parantamisesta urheilussa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsaisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 327/2018 vp:

Miksi ratsastuksen MM-kilpailujen kulut jäävät pelkästään lajiliiton ja kilpailijoiden maksettaviksi, onko ministerin mielestä oikein, että Suomea MM-kilpailuissa edustavan urheilijan pitää maksaa osallistumisestaan 10 000 euroa, miten ministeri aikoo varmistaa naisten ja miesten tasa-arvoisen kohtelun arvokilpailujen osallistumiskustannuksissa, aikooko ministeri uudistaa valtionavustuksen saamisen kriteereitä niin, että ne edistävät urheilijoiden yhdenvertaisuutta, mitä ministeri aikoo tehdä, jotta tyttöjen ja poikien (naisten ja miesten) urheilun harrastamista ja eri lajeissa kilpailemista edistetään tasavertaisesti Suomessa ja mitä ministeri aikoo tehdä, jotta naisten ja miesten suosimien urheilulajien medianäkyvyys olisi tasapuolisempaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Liikuntalain (390/2015) tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys. Lain tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa sekä eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa. (2 §). Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen huomioidaan liikuntalain mukaisesti liikuntaa edistävän järjestön valtionapukelpoisuuden ja valtionavustuksen määrää koskevassa harkinnassa (10 §, 12 §).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on edellyttänyt valtionavustusta saavilta liikuntaa edistäviltä järjestöiltä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia. Ministeriö huomioinut suunnitelmat harkitessaan valtionavustuksen määrää vuosille 2017 ja 2018 ja painottanut erityisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatua. Myös Suomen Ratsastajainliitto ry on hakemuksensa yhteydessä toimittanut tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Jatkossa ministeriö arvioi suunnitelmien toteutumista ja jalkautumista toimintaan. Arvioinnin tulokset vaikuttavat valtionavustuksen määrää koskevaan harkintaan.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 327/2018 vp

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vuosittain toiminta-avustusta noin 70 valtakunnalliselle lajiliitolle. Liikuntaa edistäville järjestöille myönnettävä valtionavustus kattaa lajiliittojen toiminnan kokonaiskustannuksista keskimäärin noin 23 %. Lähes jokainen kansallinen lajiliitto pyrkii eri tavoin koordinoimaan ja tukemaan oman lajinsa kansallista ja maajoukkueitten kansainvälistä kilpailutoimintaa. Kansainvälinen kilpailutoiminta eri lajien välillä poikkeaa toisistaan huomattavasti. Se, millä tavoin lajiliitto maajoukkue toimintansa järjestää tai osallistumiskustannukset arvokisoihin rahoittaa, on liiton sisäinen asia. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei voi puuttua yksittäisen järjestön tai lajiliiton päätöksentekoon kuuluviin asioihin, kuten toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen, toiminnan rahoittamiseen, kilpailutoiminnan järjestämiseen tai arvokisajoukkueiden valintaan. Yhdistysautonomiaan kuuluen yhdistyksellä on oikeus päättää itse omista säännöistään ja menettelytavoistaan (yhdistyslaki (503/1989) 4 luku).

Suomen Olympiakomitean huippu-urheiluyksikkö johtaa huippu-urheiluverkostoa ja vastaa muun muassa yhdessä lajiliittojen ja huippu-urheiluverkoston kanssa suomalaisen urheilun toimintatapojen kehittamisestä, talous- ja osaamisresurssien ohjaamisesta verkoston käyttöön, valittujen urheilijoiden, joukkueiden ja lajien huippu-urheilun tehostamistukijärjestelmästä ja -toiminnoista sekä niihin liittyvistä päätöksistä oman budjettinsa rajoissa. Suomen Olympiakomitea johtaessaan suomalaista huippu-urheilua on velvollinen huolehtimaan siitä, että sen jäsenliitot kehittävät huippu-urheiluaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi liikunnan alalla opetus- ja kulttuuriministeriö myös tuottaa tietoa ja tukee alan tutkimusta, jotta tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voidaan vaikuttavasti parantaa. Esimerkiksi viimeisin tutkimuskatsaus sukupuolten tasa-arvon tilasta liikunta-alalla ilmestyi OKM:n julkaisusarjassa tänä vuonna (http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160521/OKM_6_2018.pdf). Lisäksi OKM ohjaa liikunta-alan tiedon tuottajia sukupuolittain eritellyn tiedon tuottamiseen kaikista ihmisistä ja toimintaa koskevasta tiedonkeruusta ja tutkimuksesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelimen Valtion liikuntaneuvoston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusjaosto käsittelee tasa-arvoon kohdistuvia kysymyksiä ja antaa niihin tarpeen mukaan lausuntoja. Valtion liikuntaneuvoston lakisääteisenä tehtävänä on myös liikuntapolitiikan arviointi, sisältäen tasa-arvokysymykset. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta toimii eri hallinnonalojen ja urheilun toimijoiden välisenä koordinaatio- ja yhteistyöelimenä, ja sen tehtävänä on toimia urheiluliikkeen ja julkisen vallan yhteistoiminnan seuraajana ja kehittäjänä urheilun eettisissä kysymyksissä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 327/2018 vp

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on myös kohdistettuja toimia tasa-arvokysymyksiin. Ministeriö tukee tasa-arvoa edistäviä hankkeita, esimerkiksi parhaillaan käynnissä olevia Valmentaa kuin nainen ja Johtaa kuin nainen –hankkeita. Ministeriö seuraa ja ohjaa tiiviisti näiden hankkeiden etenemistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vuosittain Piikkarit-palkinnon sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä liikunnassa ja urheilussa. Ministeriö on järjestänyt useita liikunnan ja urheilun tasa-arvoon kohdistuvia tilaisuuksia. Ministeriö tekee tiivistä yhteistyötä tasa-arvoa edistävien toimijoiden kanssa.

Liikuntapaikkarakentamista linjaavissa ministeriön asiakirjoissa on otettu huomioon tasa-arvon näkökulma. On tärkeää, että naisten urheilun olosuhteiden parantamiseen kiinnitetään yhdenvertaisesti huomiota miesten urheilun olosuhteiden kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö edistää aktiivisesti liikunnan ja urheilun tasa-arvoa myös kansainvälisessä liikuntapolitiikassa eri foorumeilla.

Ministeriö pitää tasa-arvonäkökulmaa esillä niin ulkoisessa kuin toimialan sisäisessä viestinnässään. Ministeriö tekee yhteistyötä median kanssa liikunnan tasa-arvon edistämiseksi. YLEn ohjelma urheilun tasa-arvon konkreettiseksi parantamiseksi omilla kanavillaan ja työssään sai Piikkarit-pääpalkinnon 2017 hyvästä liikunnan ja urheilun tasa-arvosteosta. Ministeriö toivoo, että YLEn esimerkki kannustaa myös muuta kansallista mediaa etenemään tasa-arvoisempaan suuntaan.

Helsingissä 19.9.2018

Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho